

Ung Resurs

Ett samverkansprojekt mellan Arbetsförmedling,
Socialförvaltning och Arbetsmarknadsenhet

Slutrapport
2010-01-01 – 2011-12-31

Rapporten sammanställd av:
Lina Lundholm
Gruppledare/handledare
På uppdrag av projektledare
Samordningsförbundet Lycksele, LYSA

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. SAMMANFATTNING	3
2. DELTAGARE	4
2.1 Deltagarnas förutsättningar	4
2.2 Genomförande och process	4
2.3 Resultat och effekter.....	6
3. PERSONALEN	7
3.1 Personalens förutsättningar	7
3.2 Deltagande organisationers förutsättningar.....	7
3.3 Genomförande och process	8
3.4 Resultat och effekter.....	9
4. STATISTIK	9
5. SLUTSATSER	14
5.1 Syfte & måluppfyllelse.....	14
5.1 Diskussion	16

Bilaga 1: Reflektioner ur ett hälsoväglarperspektiv

Bilaga 2: Reflektioner ur ett kuratorsperspektiv

1. Sammanfattning

Bakgrund

I Lycksele finns det idag ett stort antal arbetslösa ungdomar under 25 år som är helt arbetslösa, arbetar deltid eller har tillfälliga anställningar. Ett stort antal ungdomar har idag sin inkomst via sina föräldrar eller genom försörjningsstöd. Konsekvenserna av längre tids utanförskap från arbete blir att många ungdomar ser försörjning via offentliga medel som ett acceptabelt alternativ till arbete. Arbetsförmedlingen, socialförvaltningen och arbetsmarknadsenheten har över år uppmärksammat detta och genomfört gemensamma riktade åtgärder mot denna grupp via verksamheter så som KUTA och GT. Ung Resurs är en utveckling av tidigare projekt och pågår under perioden 100101-111231.

Syfte

Ung Resurs ska utgöra en lättillgänglig verksamhet som ger kvalificerad rådgivning, stöd och vägledning till ungdomar i Lycksele Kommun i åldern 16-24 år. Ung Resurs ska arbeta med att förebygga ohälsa bland ungdomar i kommunen.

Mål

Målet är att minska andelen arbetslösa ungdomar i förhållande till övriga vuxna. Att vårt arbete resulterar till att ungdomar ges nya insikter om vilka aktiva val var och en kan göra utifrån att hitta egen försörjning. Upplevelsen i målgruppen avseende psykiskt och fysiskt välbefinnande skall öka.

Målgrupp

Ungdomar i Lycksele Kommun mellan 16-24 år. Särskilt prioriterade är ungdomar som är eller riskerar att bli beroende av samhällets stöd under längre tid.

Projektgenomförande

Ung Resurs ingår som en riktad insats i Resurscentrum. I projektet arbetar handledare, hälsovägledare, kurator, socialsekreterare och arbetsförmedlare. En intervju genomförs och en individuell handlingsplan upprättas med målsättning att komma vidare mot studier eller arbete utifrån deltagarens förutsättningar.

Resultat och slutsatser

Ung Resurs är en utveckling av Gemensamma Taget som avslutades vid årsskiftet 09/10. Vi har sedan uppstart hanterat 161 deltagare varav 19 är inskrivna vid avslut av projektet. Under projekttiden har 27 deltagare som tidigare avslutats återkommit till Ung Resurs via nya förfrågningar varav 6 är kvar i dagsläget. Sedan mitten av april månad 2010 har 111 deltagare fördelats till Ung Resurs via den så kallade slussen i Resurs Centrum. Vi har avslutat 142 deltagare där ca 45 % har gått vidare till egen försörjning, studier eller flyttat.

2. Deltagare

2.1 Deltagarnas förutsättningar

Deltagarna i Ung Resurs har varierande bakgrund. Likt för alla är att de inte lyckats ta sig in på arbetsmarknaden men olikt är dess orsaker. Vi har ungdomar inskrivna som funnits i systemet under flera år blandat med ungdomar som hamnat i en lågkonjunktur med svårigheter att ta sig in på arbetsmarknaden som följd.

Den största delen ungdomar har idag försörjningsstöd via Socialförvaltningen. Många ungdomar är eller kommer med i ungdomsgarantin på Arbetsförmedlingen under deras tid i Ung Resurs. Genom ungdomsgarantin får de då aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning beroende på om de är berättigade till a-kassa eller inte. Denna ersättning räknas av från försörjningsstöd och introduktionsersättning.

Inför sommaren 2010 fick vi ett antal förfrågningar till Ung Resurs från Arbetsförmedlingen gällande ”kodade” ungdomar. Genom att Arbetsförmedlingen kodar deltagare ges större möjlighet att utifrån var individs förmågor finna lösningar på arbetsmarknaden. Vi har i och med mottagandet av dessa ungdomar märkt en ökad arbetsbelastning för både handledare och arbetsledare. Det är svårt att få ut dem på bra praktikplatser som kan ta emot dem och ge det stöd de behöver utifrån deras livssituationer. De placeras på Kommunservice i väntan på utredningar exempelvis via psykiatrin vilket ställer höga krav på arbetsledarna då kunskap saknas kring individens förutsättningar.

I den målgrupp som vi mött finns det en överrepresentation av killar, orsakerna till detta har vi inget exakt svar på, det kan bero på tuffare arbetsmarknad inom det yrke de utbildat sig till samt sämre resultat i skolan. Bland deltagarna har en övervägande del varit utan slutbetyg vilket leder till att de inte har rätt kompetens för att söka sig vidare till högskola eller universitet. Många gånger kan vägen till vidareutbildning vara lång och några av de vi mött är skoltrötta samt inte intresserad av att läsa upp betyg eller läsa in det som behövs för att ta sig vidare i dagsläget. Vi jobbar dock mycket med att motivera dem till fortsatta studier via antingen komvux, folkhögskola eller förberedande utbildning via Arbetsförmedlingen.

Under dessa två år har vi några deltagare som återkommit till projektet gång på gång, oftast handlar det om ungdomar som varit i missbruk eller på annat sätt misskött sitt deltagande vilket lett till avslut. En del som återkommit till projektet har dock blivit avslutade på grund av sommarjobb.

En faktor som påverkat deltagarantalet i Ung Resurs är att Arbetsförmedlingen i första hand varit tvungna att fylla kvoten för de externa aktörerna. De handläggare som vi jobbat närmast med i projektet har dock efter egna beslut valt att vissa deltagare skulle må bättre av att få det stöd som vi i Ung Resurs kunnat ge dem.

2.2 Genomförande och process

Presumtiva deltagare kommer till Ung Resurs via ”eningångslösningen” i ResursCentrum. En förfrågan till RC skickas av en handläggare eller kontaktperson som ser behovet av arbetslivsinriktade åtgärder hos en individ för att underlätta för denne att ta sig ut på arbetsmarknaden.

Samordningsförbundet Lycksele, LYSA

Vanligt förekommande för Ung Resurs är att deltagare kommer via Socialförvaltningen där de som motprestation för försörjningsstöd ska delta i en kompetenshöjande verksamhet där Ung Resurs utgör denna. Arbetsmarknadsenheten ansvarar för uppföljning gentemot Tannbergsskolan när elever under 20 år hoppar av sin utbildning. Där blir Ung Resurs aktuellt eftersom eleverna hör till vår målgrupp.

Varje vecka träffas arbetskonsulent samt gruppleddare för respektive riktad insats i RC. I denna grupp fördelas deltagare utifrån förfrågningar som inkommit till RC från andra myndigheter, gymnasieskolan eller annat. Gruppleddare fördelar sedan deltagare till handledare som påbörjar arbetet i Ung Resurs.

Handledaren bokar en trepartsträff med deltagare och kontaktperson för att prata kring syftet med deltagandet i Ung Resurs. Handledaren bokar sedan en träff med deltagaren där en intervju genomförs samt upprättande av en handlingsplan. Praktik utgör ofta en stor del av planeringen där ambitionen är att utifrån deltagarens intressen ordna en bra arbetsplats. Jämte praktiken arbetar vi med en långsiktig lösning där studier eller arbete är målsättningen. Här arbetar handledare, studie- och yrkesvägledare, hälsovägledare, kurator, socialförvaltning och Arbetsförmedling i ett nära samarbete. Vi arbetar mycket med deltagarens egenansvar och med handling/konsekvens där vi vill visa på möjligheter istället för hinder. Vi har genom samlokalisering av olika yrkeskategorier goda möjligheter att påskynda handläggning och service för deltagarna.

Varannan vecka har handledare i Ung Resurs träffat socialsekreterare och handläggare på Arbetsförmedlingen för genomgång av deltagare i projektet. Detta för att få till en samplanering samt få handledning i ärenden.

Under 2010 och 2011 informerade vi i avgångsklasser på Tannbergsskolan där vi bland annat pratade kring tiden efter utbildningen. Gruppverksamhet/temadagar är en annan del som vi haft återkommande under projekttiden. Under vårterminen 2011 har kuratorn och hälsovägledaren genomfört en satsning under temat hälsa, i första hand riktad till ungdomarna inskrivna i Ung Resurs. Syftet med gruppsamtalen är att ungdomarna på ett lätsamt sätt vägleds att börja reflektera och diskutera tillsammans kring viktiga områden i livet som hör vuxenblivandet till, inte minst vikten av eget ansvar för att nå sina mål. Syftet med den fysiska aktiviteten är att motivera ungdomarna att på egen hand bli mer fysiskt aktiva genom att de här ges möjlighet att prova på olika fysiska aktiviteter. Målet med gruppverksamheten är att ungdomarna får insikt om vilka beteendeförändringar de behöver göra för att stärka sin fysiska och psykiska hälsa som ett led mot egen försörjning. I utvärderingen av verksamheten har ungdomarna uttryckt sig positivt både kring samtalsträffarna samt friskvårdsdelen. De har uttryckt önskemål om att även andra deltagare i Resurscentrum bör få vara med i friskvården, vilket har genomförts under projektets sista tid.

I och med Resurscentrums verksamhet har vi haft tillgång arbetsterapeut och sjukgymnast som kunnat utföra arbetsförmågebedömningar på deltagarna när behov funnits. Via Kommunservice har vi också haft tillgång till en intern praktikplats med varierande arbetsuppgifter.

Aktiviteter

Här presenteras delar av de aktiviteter som ungdomarna haft möjlighet att delta i under projekttiden. Jobbcenter har haft regelbundna arbetsgivarinformationer, CV skrivning, jobbsökardagar och information om presentationsteknik. Vi har varit på studiebesök på

Samordningsförbundet Lycksele, LYSA

Vindelns folkhögskola och Storumans folkhögskola samt studiebesök på Lernia, individuellt och i grupp. Hälsovägledare och kurator har hållit i temavecka, friskvårdstimme och samtalsgrupp, Vi har med hjälp av Arbetsförmedlingen och Resurscentrum varit på Noliämässan Framtid, 2010 och 2011. Ungdomarna har fått ta del av en föreläsning om vardagsekonomi. De som önskade kunde gå en studie- och yrkesvägledningskurs på 50 gymnasiepoäng i samarbete med studie- och yrkesvägledare på Resurscentrum och Tannbergsskolan. Några av deltagarna besökte en rekryteringsmessa för gruvindustrin i Luleå samt var på studiebesök i Maurliden, Boliden AB.

2.3 Resultat och effekter

Vi har sedan projektstart hanterat 161 deltagare. De har i huvudsak kommit från Socialförvaltningen men vi har även arbetat med deltagare från Arbetsförmedlingen, psykiatri och Tannbergsskolan. I och med förfrågningsförfarandet från samverkande myndigheter har vi nått den målgrupp som vi ville nå. Under projekttiden har det varit perioder med lågt inflöde, men detta har då påtalats för samverkande myndigheter och de har vidtagit åtgärder. Bland deltagarna har det funnits ”långliggare” blandat med ungdomar som endast behöver stöd under en kortare period. Stödet handlar många gånger och inledningsvis om ekonomi men även om vägledning och rådgivning kring arbete eller studier.

I och med deltagandet har många ungdomar fått en möjlighet till extra arbete vilket lett till att bidragsberoendet påverkats under deltagandets gång. Många har också avslutats till arbete eller studier vilket påverkat deras försörjning i ett längre perspektiv.

Gällande avgränsningar har vi haft svårigheter att avsluta vissa deltagare eftersom det inte funnits andra som kunnat ta vid. Vi har många gånger stått kvar som handledare men fått hjälp av andra aktörer, detta för att komplettera varandra. Detta speciellt gällande utredningar kring frågeställningar om funktionsstörningar som t.ex. ADHD, Asperger eller annan problematik.

I projektbeskrivningen står det att Ung Resurs ska främja ungdomarnas egenansvar och att det därför är viktigt att ungdomarna själva tar kontakt. Detta har dock inte skett utan vi har blivit mer av en remissinstans, detta för att underlätta inflödet till projektet. Under deltagande har vi dock jobbat aktivt med ungdomarnas egenansvar, allt för att de i slutändan själva ska finna vägar till egen försörjning.

SUS är det uppföljningssystem som Försäkringskassan önskat att vi använder oss av i vår statistikredovisning. Tanken har hela tiden varit att komma igång med registreringen i SUS vilket tyvärr har uteblivit då behörighet till detta saknas. Verkställande tjänsteman är vidtalad kring detta och undersöker saken vidare.

3. Personalen

3.1 Personalens förutsättningar

Ung Resurs är en utveckling av tidigare projekt Gemensamma Taget som avslutades vid årsskiftet 09/10. Vid uppstart i januari 2010 var det två handledare på plats som då övertog ca 35 ungdomar från GT där fokus i första hand blev att kartlägga dessa deltagare i väntan på övrig personal. I mitten av februari anslöt ytterligare handledare samt kurator varvid vi var full styrka.

I projektet arbetar projektledare, handledare, kurator och hälsovägledare som valts ut efter intervju. Till en början av projektet hade vi två ekonomihandläggare på heltid placerade i samma lokaler samt arbetsförmedlare en heldag per vecka. Tjänsten för ekonomisekreterare har förändrats under projektets gång från två heltidstjänster till en och en halv tjänst, men med placering i samma lokal.

Projektledaren och tillika chef för Arbetsmarknadsenheten har flerårig erfarenhet av arbete med arbetsmarknadspolitiska frågor samt av ungdomsarbete. Handledare samt kurator har socionomutbildning och hälsovägledaren är utbildad inom området hälsa. I gruppen finns bland annat erfarenhet från psykiatri, kriminalvård och ungdomsarbete.

En av handledarna har även ett gruppleदारansvar där denne i samråd med projektledaren ska leda det dagliga arbetet. Hälsovägledaren arbetar halvtid som hälsovägledare och halvtid som handledare.

En förutsättning för det jobb vi har gjort i Ung resurs är just teamarbetet som vi har bedrivit samt att vi har jobbat nära tillsammans med samverkande myndigheter. En styrka har varit våra olikheter och tillgången till kompetens under samma tak.

Till rapporten bifogas kuratorns och hälsovägledarens reflektioner kring arbetet med deltagarna i Ung resurs.

3.2 Deltagande organisationers förutsättningar

Under projektets tid har vi haft två ekonomihandläggare från Socialförvaltningen på plats, deras arbetstid har dock varierat från 2,0 tjänst till 1,5 tjänst. Vi upplever att arbetsbördan har ökat för dem men vi har ändå haft ett bra samarbete med dem kring deltagarna. Vi har strävat efter att alltid ha en trepartsträff vid inskrivning av ny deltagare – detta har varit till fördel för alla inblandade eftersom man då kan dra riktlinjer för vem som ska göra vad. Två handläggare från Arbetsförmedlingen har varit på plats hos oss en dag i veckan. Detta möjliggör snabba beslut i favör för både kommun och deltagare. Våra samverkande parter har haft användning av den kompetens som personal i Ung Resurs har, såsom kurator och hälsovägledare.

Ung resurs har tack vare Resurscentrum haft tillgång till bland annat studie- och yrkesvägledare, arbetsterapeut och sjukgymnast som verktyg för våra deltagare.

Samordningsförbundet Lycksele, LYSA

Att jobba tillsammans med andra personalgrupper har inneburit en del förändringar under resans gång – vissa av handläggarna har bytt tjänst/arbetsuppgifter samt att sjukskrivningar, föräldraledighet har påverkat personalstyrkan i Ung resurs.

Arbetsförmedlingens handläggare har gått från att vara ungdomshandläggare till att bli branschriktade vilket innebär att det är fler handläggare som jobbar med ungdomsgruppen. Detta har dock inte påverkat Ung resurs nämnvärt eftersom denna förändring skedde under den sista månaden av projektet.

3.3 Genomförande och process

I samband med uppstart lades stort fokus på inskolning för nya medarbetare då både arbetsuppgifter och organisation var nytt. Projektledare, handledare och kurator har varje vecka en stående träff för att diskutera kring hur det fungerar i arbetsgrupp och med arbetsuppgifterna. Varannan vecka träffas handledare, arbetsförmedlare och ekonomihandläggare och går igenom samtliga deltagare. Utöver de inbokade träffarna sker mycket kommunikation genom telefon. Samlokaliseringen ger mycket bra möjligheter till spontanträffar vilket gör att små saker kan lösas snabbt utan att hinna bli för stora.

Förändringar och samverkan

- Socialförvaltningen – Enligt projektbeskrivningen ska två ekonomihandläggare arbeta på heltid i Ung Resurs där vi bekostar en halvtid. Under perioden mars-september 2010 hade vi endast tillgång till en ekonomihandläggare då den andra fick en annan tjänst på socialförvaltningen. Fr.om 1 september 2010 minskade den kvarvarande ekonomihandläggaren sin tjänst till 50 %. Vid samma tidpunkt rekryterades en ny handläggare i Ung Resurs, varvid det då blev 1,5 tjänst istället för 2,0 tjänst som var tänkt vid projektstart. Vi har ett väldigt bra samarbete med handläggarna där det finns en förståelse för att vi alla arbetar i Ung Resurs med en gemensam målsättning.
- Arbetsförmedlingen – Neddragen till 25 % då ekonomin inte håller för mer. De är på plats en dag i veckan där Ros-Mari Frohm har förmiddagar och Andreas Bengtsson eftermiddagar. Varannan vecka har vi genomgång av alla deltagare. Utöver detta finns några timmar där de kan delta på informationer eller gruppdagar.
- Lernia – Vi har deltagare som läser förberedande utbildning inför utbildning på Lernia där vi har ett gott samarbete. De gör handlingsplanen utifrån deltagarens målsättning, utreder läs/skrivsvårigheter, samarbetar med IRIS/HADAR, studieteknik, studie- och yrkesvägledning mm. Hösten 2011 förlorade Lernia upphandlingen för förberedande utbildning, vilket varit det studiealternativ som många ungdomar från Ung resurs har deltagit i under projekttiden. I dagsläget så pågår upphandling av Miroi.
- Tannbergsskolan - Utökat samarbete med SYV och kuratorsgrupp vilket ger:
  - Bättre informationsflöde kring kommande utbildningar
  - Möjlighet att påverka kursutbudet på Komvux
  - Större möjlighet att ”fånga upp” elever som riskerar avstängning/avhopp
- Ungdomsmottagningen – Vi har knutit kontakt och har varit till dem och informerat om vår verksamhet.
- En av handledarna var under maj-juni 2010 föräldraledig, kuratorn gick då in som handledare.
- Under semestermånaderna juni-augusti har vi hela tiden varvat personal så att en handledare hela tiden funnits på plats.

Samordningsförbundet Lycksele, LYSA

- I halvårsrapporten 2010 skrevs att en referensgrupp bildats. Av olika anledningar har denna inte kommit igång såsom det var tänkt, vi har ändå hållit en dialog med berörda parter, mycket tack vare att vi varit samlade på samma plats.
- Handledare/gruppledaren var sjukskriven på hel- och deltid under perioden augusti 2010 t.om januari 2011.
- Hälsovägledaren har sedan årsskiftet 2010/2011 arbetat med hälsovägledning och som handledare på 50 % vardera. Hon blev i mars 2011 sjukskriven och var åter på jobbet heltid i augusti 2011.
- Handledare/gruppledaren har from 15 augusti förvärvat ett nytt arbete varvid anställningen i Ung Resurs avslutas.
- Den största förändringen och den som vi kan se har påverkat projektet mest är att projektet till en början var tänkt att pågå i 3 år men det beviljades endast medel till 2 år. Detta diskuteras mer utförligt under rubriken Svårigheter/avvikelser.

Hinder

Under projekttiden har vi haft liten möjlighet att genomföra aktiviteter som kostat pengar då budgeten inte tillåtit detta. Vi har sett behov av att i individuella fall kunnat ha möjlighet att sponsra hela eller delar till exempelvis träningskort. Inför 2011 ser vi ett större underskott i budgeten vilket ger ännu sämre möjligheter att tillskapa aktiviteter för deltagarna. Utifrån att budgeten har varit ett hinder så har vi anpassat verksamheten efter den budget som vi haft. De aktiviteter som vi haft för deltagarna har till den största delen varit kostnadsfria och utförts tillsammans med andra.

3.4 Resultat och effekter

Föräldraledighet, sjukskrivningar och ändringar av tjänster har bidragit till att förutsättningar för projektet varit sämre än de kunnat vara. På grund av personalens och organisationens flexibilitet har resultatet såvitt vi upplever det inte påverkats nämnvärt. Det har funnits en bra planering där personalen ställt upp för varandra både med att byta arbetsuppgifter och råd. Handledaren och tillika gruppledaren var sjukskriven under ca 5 månader vilket gav effekten att övriga handledare fick dra ett tyngre lass både vad det gäller högre antal deltagare per handledare men även kring de administrativa arbetsuppgifterna. Resultatet kan vi inte se ha påverkats, men från tid till annan så har vi känt oss trötta när vi hela tiden har fått dra ett tyngre lass än om vi varit full styrka. Gruppledaransvaret överfördes till Lina Lundholm 15 augusti -2011 då Daniel Cervin Åsdell gick vidare till nytt arbete. Under den sista tiden i Ung resurs så har personalstyrkan bestått av 3,0 tjänster, en handledare/gruppledare, hälsovägledare/handledare samt kurator.

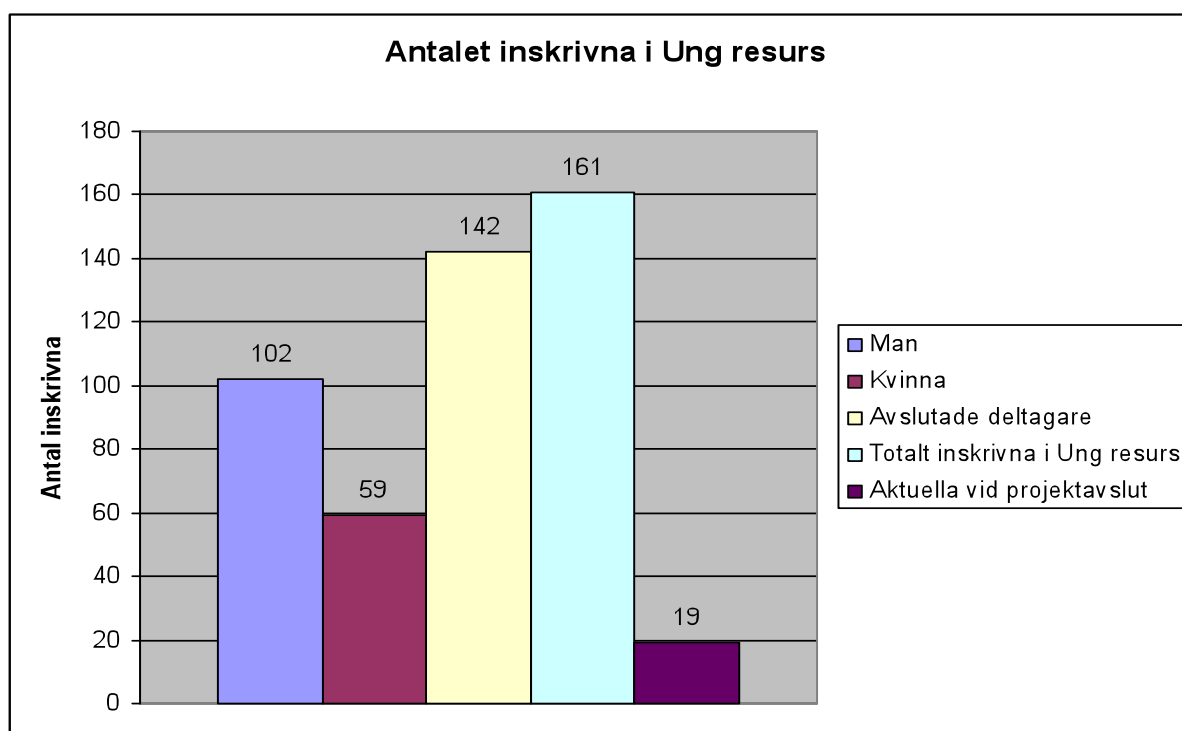
Kunskap och erfarenhetsutbyte

I och med samarbetet med Socialtjänsten och Arbetsförmedlingen har vi haft ett gemensamt erfarenhetsutbyte och kunnat hålla oss ajour med vad som händer inom båda dessa myndigheter. Två av handledarna har också fått möjligheten att delta i en kortare MI utbildning samt den nationella baskursen i riskbruk, missbruk och beroende. Många olika kompetenser inom Resurscentrum har också lett till en utökad kunskap kring målgruppen och dess problematik.

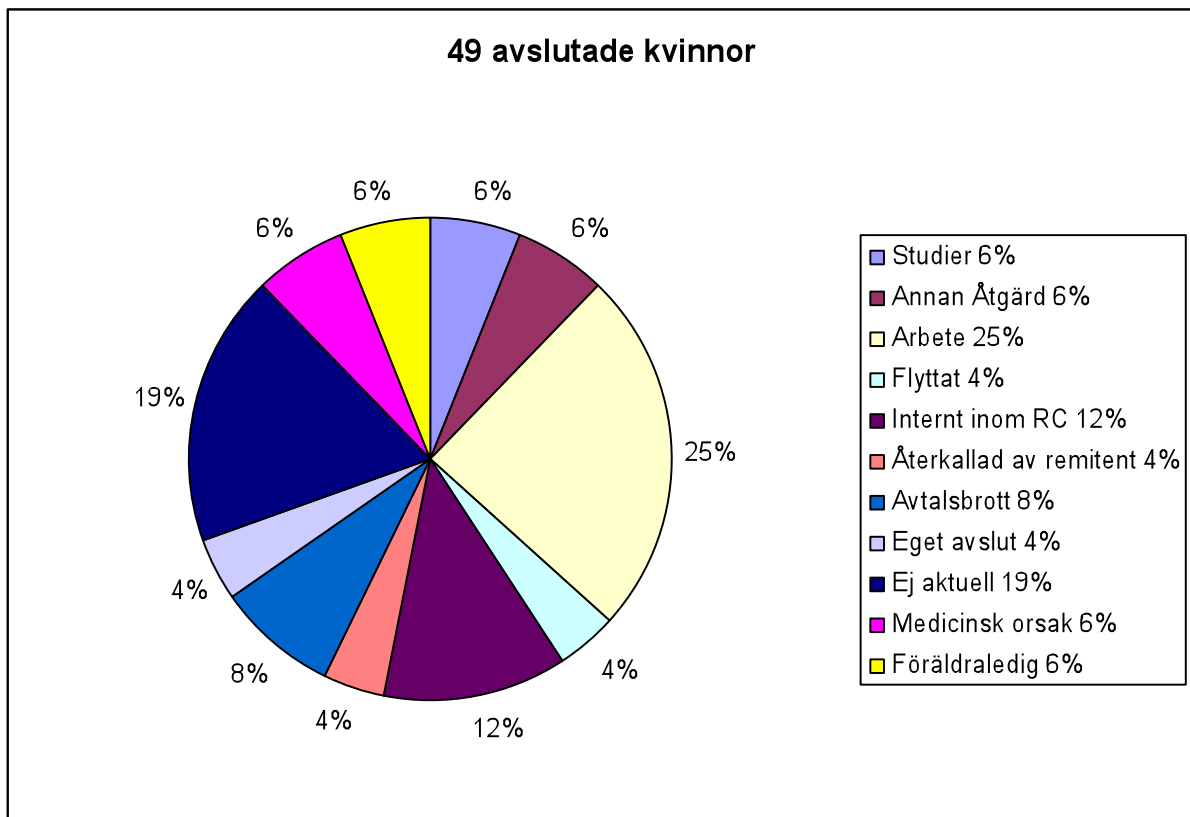
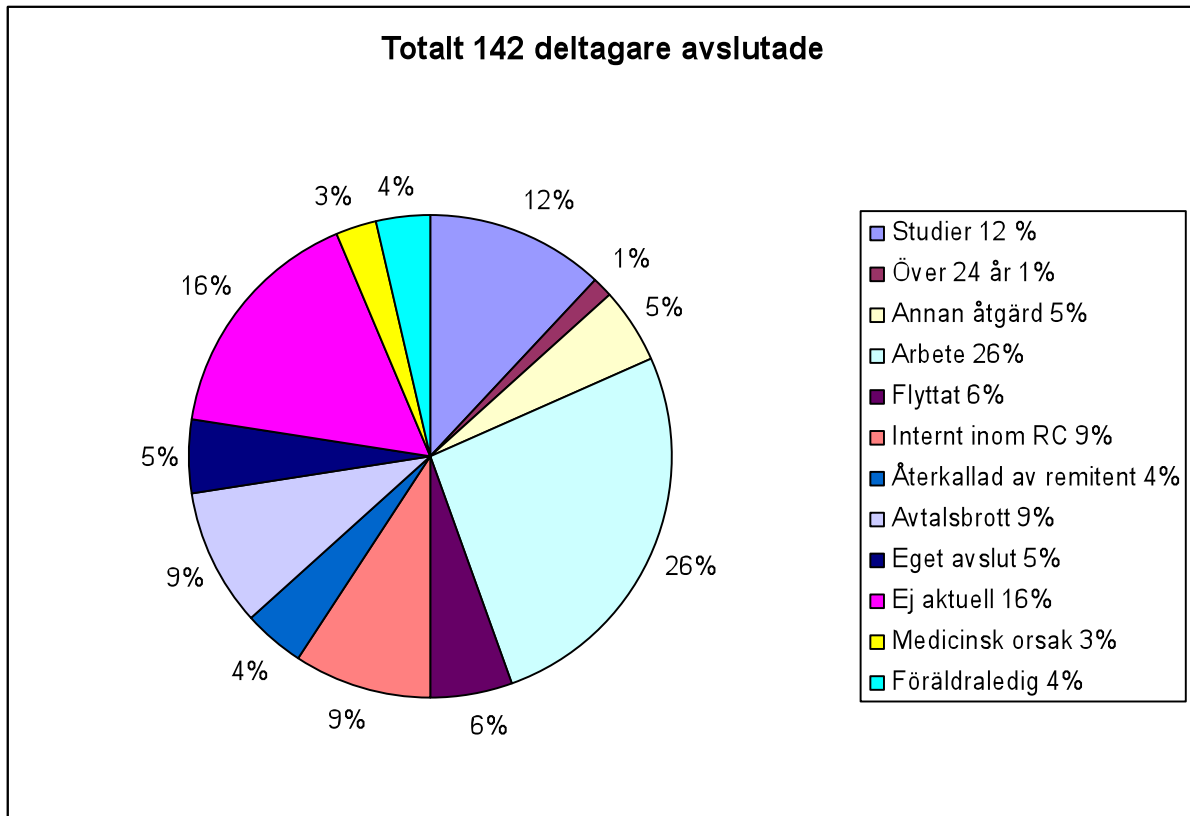
4. Statistik

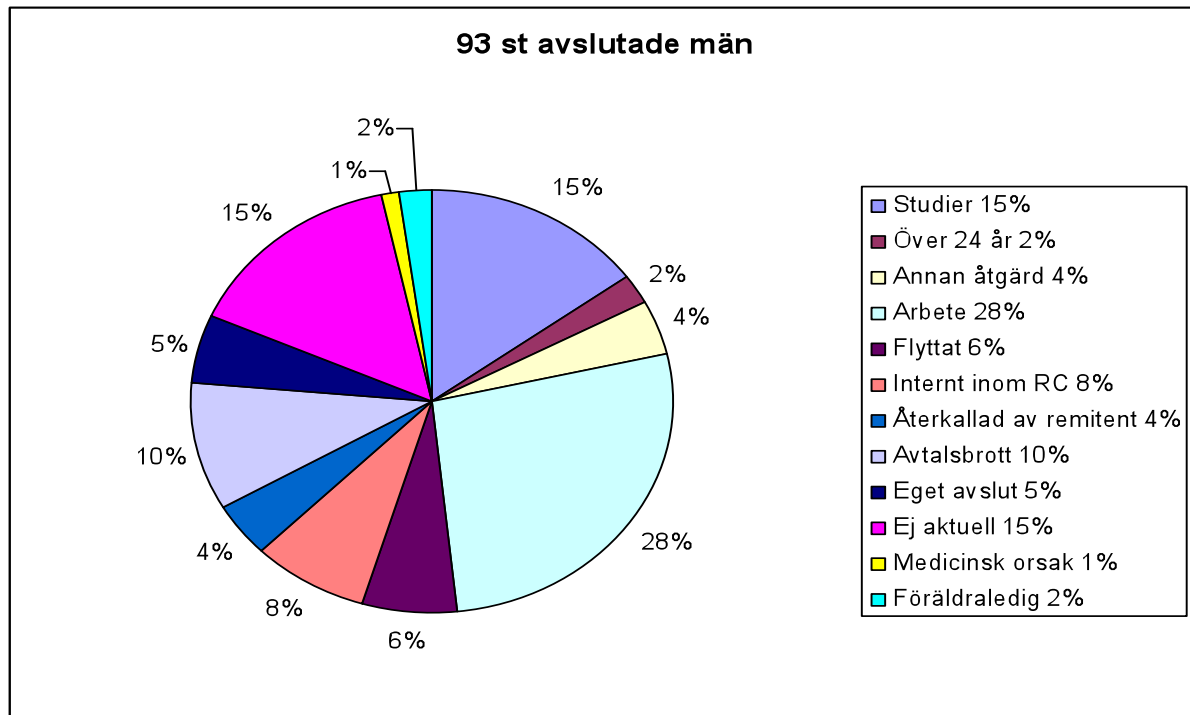
Samordningsförbundet Lycksele, LYSA

Statistiken nedan redovisar antalet deltagare, kön, vad deltagarna avslutats till, hur många som återkommit till projektet samt förfrågningar. Vid årsskiftet 2009/2010 övertog Ung resurs 35 ungdomar från det avslutade projektet Gemensamma taget. Sedan projektstart i januari 2010 så har 161 ungdomar aktualiserats för deltagande i Ung resurs. Av dessa är det 23 ungdomar som inte varit aktuella för Ung resurs på grund av varierande orsaker som t.ex. att ungdomen har återgått till studier, fått ett arbete eller varit i ett aktivt missbruk. Dessa redovisas i statistiken under *totalt antal* och *antal avslutade* samt *förfrågningar* då vi arbetat med dem för att reda ut om de skulle vara med i Ung resurs eller inte. Under projekttiden så har 27 deltagare återkommit till Ung resurs efter att ha avslutats, dessa finns med i den totala statistiken. Vid projektavslut så hade Ung resurs 19 aktuella deltagare, dessa skrivs över till Resurscentrum för fortsatt deltagande.

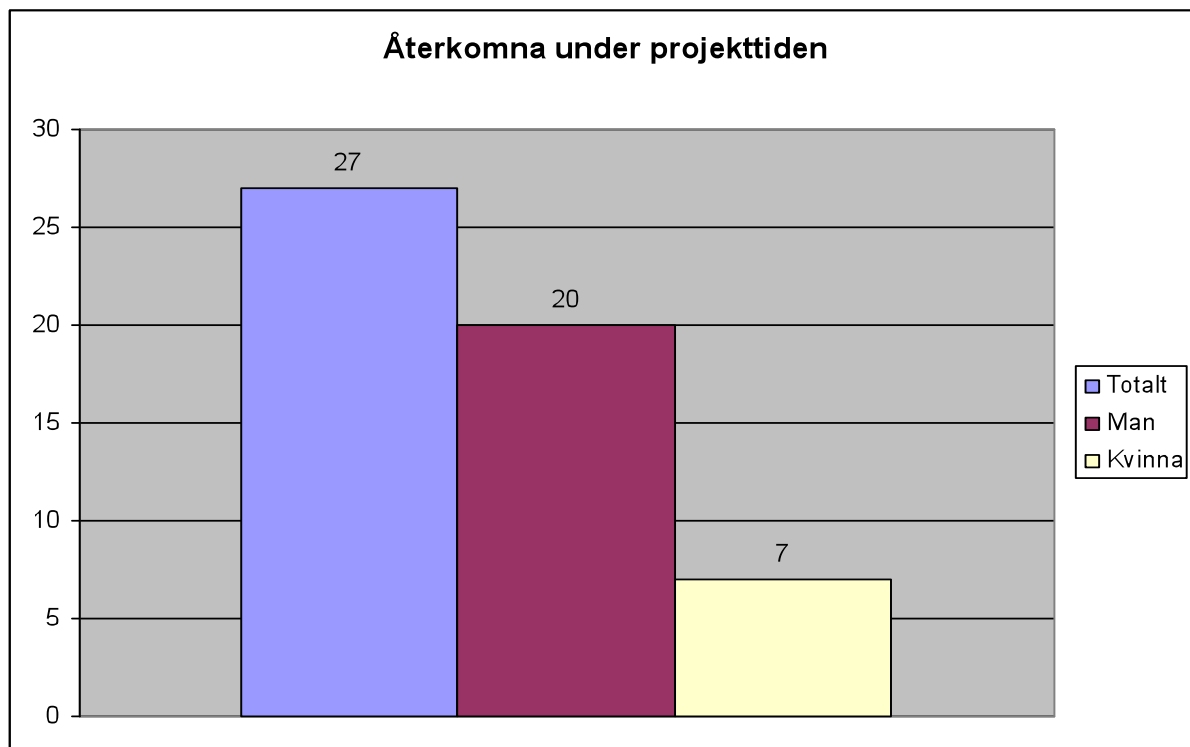
På nästföljande sidor redovisas statistik angående vad deltagarna avslutats till samt skillnader mellan kön. Avslut till *annan åtgärd*, kan exempelvis vara behandling för missbruk, *internt inom RC*, när en deltagare varit i behov av annat stöd som t.ex. CREA kunnat ge, *återkallad av remitent*, när Ung resurs gjort det den kunnat för en deltagare så har t.ex. Arbetsförmedlingen övertagit handläggningen. Vid *avtalsbrott* handlar det om deltagare som t.ex. inte följt handlingsplanen eller som hamnat i missbruk/tagit återfall varvid andra aktörer har kopplats in. Under gruppen *ej aktuella* är en stor del ungdomar som kommit på förfrågningar via Tannbergsskolan och det har visat sig att de har återgått till studier eller fått ett arbete varvid det ej varit aktuellt med deltagande i Ung resurs.

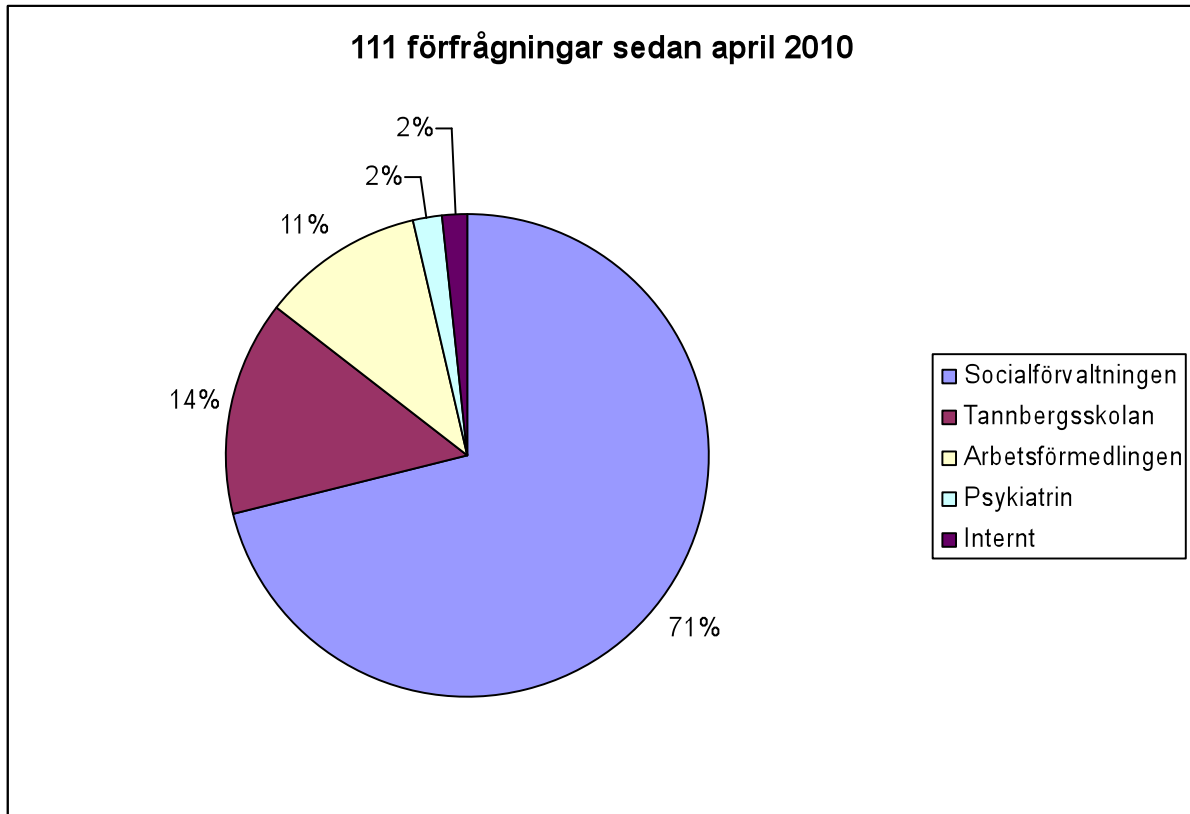
Återkomna deltagare

Under projekttiden har 27 deltagare som tidigare avslutats återkommit till Ung resurs via nya förfrågningar. Tidigare avslut kan t.ex. ha varit studier, arbete, överflyttning till Rehab på Resurscentrum där de utretts och sedan återkommit till oss, eller eget avslut samt avtalsbrott. I gruppen av återkomna rör det sig om ett fåtal individer som återkommer gång på gång, dessa ungdomar har oftast en svårare och mer utbredd problematik. Vid projektavslut så är det 6 deltagare som har varit med vid tidigare tillfälle i Ung resurs.

Förfrågningar

Sedan mitten av april 2010 har deltagare till Ung resurs fördelats via den så kallade Slussen i Resurscentrum. Nedan följer en redovisning av hur fördelningen av förfrågningar sett ut. Spontana besök och kontakter förekommer utöver dessa förfrågningar.

Deltagarnas tid i projektet

Medeltiden för deltagande i projektet Ung resurs är beräknat på 139 deltagare, då är inte de *ej aktuella* inräknade. De som var aktuella deltagare vid projektavslut har sitt avslutsdatum satt till 2011-12-31. Medeltiden för deltagare i projektet Ung resurs är 132 dagar vilket innebär cirka 4 månaders deltagande innan avslut.

5. Slutsatser

Vi har trots föräldraledighet, sjukskrivningar och semestertider lyckats bygga upp en fungerande verksamhet med målsättning att förkorta vägen till egen försörjning för våra deltagare. Genom den samlade kompetens som finns inom Ung resurs kan vi agera snabbt och ge bra service till deltagarna., det är också en stor fördel att vi alla sitter under samma tak. Att Ung Resurs ingår som en riktad insats i Resurscentrum gör även att vi tar del av andra kompetenser inom organisationen, likaså har Ung Resurs kurator och hälsovägledare kunnat konsulteras av handledare i CREA/Rehab för deras deltagare.

5.1 Syfte & måluppfyllelse

Ett av syftena med Ung Resurs var att utgöra en lättillgänglig verksamhet som ger kvalificerad rådgivning, stöd och vägledning. Detta anser vi att lyckats bra med utifrån våra förutsättningar. Som handledare har vi varit flexibla när det gäller mötestider, telefonsamtal och arbetsinsatser, allt för att på bästa sätt underlätta vägen till egen försörjning för deltagaren. Vi har utvecklat vårt samarbete med andra aktörer inom kommunen, bland annat Tannbergsskolan, genom detta har vi ökat vår tillgänglighet och gjort ungdomar och andra vuxna medvetna om vår existens. Det finns exempel där kontakten till Ung resurs gått via samtal på arbetsplatser där oro finns för en ungdom. Detta ser vi som ett bevis på att vi finns och folk känner till vårt arbete.

Under januari 2011 så flyttade vi till nya lokaler på Johan Skyttes. Detta har varit ett lyft för hela organisationen då möjligheten till samarbete inom Resurscentrum möjliggjorts på ett annat sätt än tidigare.

Vi har utifrån de deltagare som vi haft i projektet jobbat med att förebygga ohälsa samt stärka dem i sitt eget hälsoarbete. Vi har via kontakter med Ungdomsmottagningen och psykiatrien slussat ungdomar vidare ifall våra resurser inte varit tillräckliga. Samarbetet med dessa aktörer har underlättats av att vi haft en kurator i projektet som hållit god kontakt med dem under projektets gång. Kurator och hälsovägledare har hållit i temadagar och gruppdiskussioner kring fysisk och psykisk hälsa samt att deltagarna har haft möjlighet att delta i friskvård en gång i veckan under vår- och höstterminen 2011.

Tanken kring en utveckling av Ungdomshälsan som finns i andra kommuner har legat lite på is – vi har jobbat mer mot sysselsättning med inslag av hälsa utifrån individuella perspektiv. Vi anser att sysselsättning ökar möjligheterna till en bättre hälsa i längden. I och med att vi har haft kurator och hälsovägledare på plats i projektet så har de deltagare som haft behov av utökad stöd fått denna hjälp omedelbart.

Något vi i efterhand hade velat göra annorlunda är att alla deltagare som skrevs in i Ung resurs skulle ha fått möjligheten att träffa kurator och hälsovägledare för ett inledande samtal för att se om det skulle finnas behov av en fortsatt kontakt. På så vis hade vi kunnat förebygga ohälsa bland våra deltagare i ett tidigare skede.

Ett av målen har varit att minska andelen arbetslösa ungdomar i förhållande till övriga vuxna. Detta har inte varit en enkel uppgift med tanke på hur arbetsmarknaden har sett ut de senaste åren. Ung Resurs har verkat under en period av lågkonjunktur vilket har lett till att arbetsmarknaden har stått relativt stilla samt att ett flertal av ungdomarna inte har den utbildning som efterfrågats eller arbetserfarenhet från de branscher som söker arbetskraft. Den statistik som vi fört inom projektet visar dock att den större delen av ungdomarna har avslutats till arbete eller studier.

Samordningsförbundet Lycksele, LYSA

I samma veva som projektet startades började Arbetsförmedlingen använda sig av kompletterande aktörer – de har i första hand varit tvungna att fylla dessa platser vilket inneburit att Ung resurs har jobbat med en målgrupp som står längre från arbetsmarknaden. Hade vi jobbat med fler ungdomar från Arbetsförmedlingen så hade vi haft en mer blandad målgrupp vilket skulle ha lett till att fler hittat en väg ut på arbetsmarknaden. Enligt Arbetsförmedlingens statistik över arbetssökande i Lycksele Kommun så kan man dock se att i målgruppen 16-24 år har andelen arbetssökande minskat sedan 2009. Arbetsförmedlingens chef i inlandet, Anders Hahlin uttalade sig kring detta i en intervju gjord av P4 Västerbotten 28/10 2011.

- ”en av många orsaker till den lägre ungdomsarbetslöshetssiffran i Lycksele kommun är att industrin går bra i kommunen. Men han poängterar också att samarbetet mellan arbetsförmedling, försäkringskassa, samordningsförbund och kommun gjort att förutsättningarna för unga att få jobb har blivit bättre.”

Utifrån de resurser vi haft att tillgå anser vi att vårt arbete har lett till att ungdomarna har getts nya insikter om vilka aktiva val de kan göra för att hitta egen försörjning. I och med det teamarbete som vi bedrivit har vi haft ett bättre användande av kunskap och resurser. Deltagarna har fått ta ansvar för sin handlingsplan vilket gjort dem mer aktiva i sin egen framtid och vilka beslut de vill och kan ta.

Något som varit svårt att bekräfta är deltagarnas upplevelse av ökat psykiskt och fysiskt välbefinnande eftersom det har saknats instrument för att mäta hälsa. Vi upplever dock att målgruppens psykiska och fysiska välbefinnande ökat under deltagandet. Detta tack vare insatser från kurator och hälsovägledare i samarbete – de har kunnat visa på alternativ för ett hälsosammare mående samt kunnat vägleda ungdomarna till nya kontakter som är behövliga för deras psykiska välmående. De ungdomar som har varit i kontakt med kurator och hälsovägledare har själva upplevt ett behov av en kontakt, vilket inneburit att vi har kunnat öka deras välbefinnande eftersom vi haft möjlighet att snabbt och enkelt förmedla denna kontakt. Om vi hade jobbat mer strukturerat kring området hälsa hade vi på ett bättre sätt kunnat följa upp deras mående. Vi önskar att varje ungdom skulle ha fått möjlighet att träffa kurator och hälsovägledare vid start för att få beskriva sin psykiska och fysiska hälsa. Detta hade vi sedan kunnat följa upp vid avslut.

Fokus har legat på ungdomar som är eller riskerar att bli beroende av samhällets stöd under en längre tid. Vi har haft ett nära samarbete med Socialförvaltningen gällande denna målgrupp och Socialförvaltningen har ställt krav på att ungdomarna ska delta i kompetenshöjande verksamhet såsom Ung resurs för att få ekonomiskt bistånd. Detta innebär att vi har fått möjlighet att jobba med de ungdomar som är särskilt prioriterade.

Med tanke på det ekonomiska biståndet som många av deltagarna har varit beroende av kan vi se att det följer vissa cykler. Det är lägst antal ungdomar som fått ekonomiskt bistånd under sommar och höst för att sedan öka mot vinter och vår. Detta beror mest troligt på att de klarat sig med lön från sommarjobb en bit in på hösten och att chansen till arbete ökar ju närmare sommaren man kommer och många går ut i arbete under sommaren.

Vi har också haft ett nära samarbete med Tannbergsskolan gällande elever som har valt att avsluta sina studier i förtid vilket innebär att vi har kunnat fånga upp dessa elever tidigt och erbjuda dem våra insatser.

Avvikelser/svårigheter

Det vi tror har påverkat projektet till största del är längden på projektet. Tanken var att Ung Resurs skulle pågå i tre år men det blev förkortat till två år. Tiden är en viktig faktor för många ungdomar och för ett projekt. Det tar tid att hitta sina roller och att utveckla samarbete med andra. Mycket av detta var redan jobbat med sedan tidigare projekt, så där kan vi se en fördel. Vi anser dock att två år är för kort tid för att hinna utveckla verksamheten på det sätt som vi anser vore önskvärt. Något som vi är överens om är att förändringar tar tid så även i projekt och med det vill vi säga att ett år till hade varit avgörande för projektets deltagare, eftersom många av ungdomarna behöver stöd under en längre tid, då de har en sammansatt problematik och står längre från arbetsmarknaden.

Något som också kan ha påverkat resultatet är att det under hela projekttiden varit mindre personal än planerat. Detta har lett till att hälsovägledaren inte haft möjlighet att jobba halvtid som just hälsovägledare under hela projekttiden. Det är först under det sista året som det har getts möjlighet till detta utifrån att vi har sett ett utökat behov av hälsovägledning samt att vi har tagit oss den tiden. Under det första året jobbade hälsovägledaren mestadels som handledare.

Ändrade regelverk och förhållningssätt hos samverkande aktörer har också påverkat projektet i helhet. När det tidigare projektet Gemensamma Taget avslutades så hade de ett avtal med Arbetsförmedlingen gällande ungdomar i ungdomsgarantin. Detta försvann vid årsskiftet 2010 då Arbetsförmedlingen i första hand skulle hänvisa ungdomar till kompletterande aktörer. Detta har då i sin tur påverkat den målgruppen som vi har jobbat med i Ung resurs. Vi upplever att målgruppen har förändrats under projektets gång, det har tillkommit deltagare som har en mer komplex problematik och är i behov av ett utökat stöd. Vissa gånger har kraven vi ställt på deltagarna i projektet varit för mycket för dem vilket innebär att vi har fått anpassa och förändra efter deras förutsättningar. Hade vi jobbat med fler ungdomar som deltagit i Ungdomsgarantin så hade vi dels haft ett större antal ungdomar att jobba med men också en mer blandad målgrupp där en större andel hade stått närmare arbetsmarknaden.

Men som tidigare beskrivits har Ung Resurs avslutat cirka 45 % deltagare till positiva inriktningar där de får möjlighet att stärka sina chanser att undvika utanförskap med offentligt finansierade insatser som följd vilket vi ser som ett gott resultat för denna riktade insats.

5.1 Diskussion

Det arbetssätt som funnits under KUTA, GT och Ung Resurs är väl införlivat i Arbetsmarknadsenhetens verksamhet. Behovet av fortsatta insatser för målgruppen ungdomar kvarstår och detta arbete kommer att fortsätta under Resurscentrum. Det som vi har lärt oss under tiden i Gemensamma Taget och Ung Resurs är vikten av samarbete och samverkan med andra aktörer som t.ex. Arbetsförmedling och Socialförvaltningen. Att vi jobbar efter gemensamma handlingsplaner och fyller i luckorna för varandra så att inga ungdomar hamnar mellan stolarna. Det är viktigt att komma ihåg att en längre tid i utanförskap påverkar mer än vad vi kan tro. Därför måste vi fortsätta jobba aktivt för att motverka detta och denna möjlighet finns nu i och med Resurscentrums verksamhet. Förhoppningen är att vi efter detta har utarbetat en långsiktig lösning för målgruppen ungdomar som kan implementeras i den ordinarie verksamheten. Förutsättningarna för implementering är optimala – vi har en bra samverkan/samarbete med Socialtjänsten och Arbetsförmedlingen och väl inarbetade rutiner som är lätta att hålla vid ”liv”.

Samordningsförbundet Lycksele, LYSA

Vi har sett vikten av att hålla fast vid vår teori om deltagarnas egenansvar samt förståelse kring att handling och konsekvens är en viktig del för att komma vidare mot vuxenlivet. Dock har målgruppen under tid förändrats och behöver ofta mer stöd än tidigare. Under projektiden har vi uppmärksammat att det finns ett antal deltagare med problematik som enligt vår bedömning bör beredas möjlighet till kodning på Arbetsförmedlingen. Detta för att underlätta för deltagaren att ta steget ut på arbetsmarknaden. Här har vi dock sett hinder i att det tar tid med handläggning och att det finns kötider för utredningar som ska ligga till stöd för en eventuell kodning. En fördel med att jobba med ungdomsgruppen är att dom ligger bland dom högst prioriterade på Arbetsförmedlingens dagordning vilket innebär att man i största möjliga mån försöker sätta in insatser i ett tidigt skede och man satsar resurser på denna målgrupp.

Ung Resurs kan med andra ord beskrivas som ett arbetsmarknadsprojekt med en ”social underton”, där det sociala i individuella fall har fått ta en allt större del. För de ungdomar vi mött finns det inte en rak väg till egen försörjning, det handlar många gånger om att få reda ut saker på det personliga planet innan man kan koncentrera sig på t.ex. en praktik eller studier och där har vi försökt att vara dem behjälpliga så gott det går för att bana väg för dem. För en del ungdomar så har det krävts en längre tids deltagande för att de ska vara redo att möta arbetsmarknadens krav och denna tid måste vi ha möjlighet att ge dem för att vi inte ska försvåra arbetet för dem.

För att kunna jobba för en ungdomshälsa i kommunen krävs det fler resurser som jobbar med ungdomarna. Vi har sett att behovet av en lättillgänglig kontakt med kurator och hälsovägledare är nödvändigt för många ungdomar. I vissa fall krävs det bara att man får någon att prata ut med och för andra så får man en hjälp med att ta kontakt med psykiatrin. Vi anser att utan dessa funktioner förlänger vi tiden till ett bättre fysiskt och psykiskt mående. I dagsläget måste ungdomarna ta kontakt med Ungdomsmottagningen som har öppet en dag i veckan för att komma i kontakt med kurator. För att kunna arbeta med att förebygga ohälsa krävs det att insatserna kommer i ett tidigt skede och att man har möjlighet att bygga upp ett hållbart samarbete med befintliga aktörer över tid. Man skulle behöva mer resurser till detta samt att man riktar in detta arbete på just att förebygga ohälsa och det blir mer av ett socialt hälsobefrämjande arbete man satsar på.

I samband med att Ung resurs avslutades startades Second Chance School upp. Detta projekt befinner sig just nu i mobiliseringsfasen och planerna är att starta intaget av elever i april 2012. Detta projekt kommer helt rätt i tid då vi dels har sett att det finns ett behov av alternativa studievägar för ungdomar som deltog i projektet samt att många av deltagarna inte hade slutbetyg från gymnasiet och därav utesluts från vidare studier samt arbetsmarknaden.

Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv, som Daniel diskuterade i den föregående halvårsrapporten, är det lätt hänt att man koncentrerar sig på siffror som t.ex. kostnaderna för ekonomiskt bistånd, men missar de osynliga kostnaderna som medföljer ett utanförskap. Deltagarna i projektet har varit unga, vilket innebär att de inte varit i ett utanförskap under en längre tid, men det är då än viktigare att vi satsar gemensamma resurser på denna målgrupp för att förhindra en längre tids utanförskap. Genom Ung resurs har vi kunnat samla resurser som strävar mot samma målsättning dvs. minska utanförskapet och bereda väg mot sysselsättning och egen försörjning.

Bilaga 1

Reflektioner utifrån ett hälsovägledarperspektiv

Hälsovägledning går ut på att vägleda människor att göra sina egna val för att uppnå hälsa. Vägledningen baseras på åsikten att hälsa är att betrakta som en individuell och högst personlig upplevelse och att alla har ansvar för sin egen hälsa. Ansvaret för den egna hälsan vilar inte enbart på den enskilda individen utan också på organisationer, arbetsgivare och på en övergripande samhällsnivå. För att kunna tillgodose dessa individuella, organisatoriska och politiska behov behövs en bred kompetens inom områden som hälsa, hälsopedagogik och social kompetens.

Hälsa är ett jämviktstillstånd av fysiskt, psykiskt, emotionellt, socialt och andligt välmående, vilket både är en resurs och en förutsättning för mänskligt liv.

I denna definition av hälsa ryms fysisk, psykiskt, emotionellt, socialt och andligt välmående. Fysisk hälsa berör kroppens funktioner medan psykisk hälsa inbegriper den kognitiva förmågan. Emotionell hälsa är vår förmåga att uppleva känslor som glädje, sorg, rädsla och vrede och att kunna uttrycka dessa känslor på ett adekvat sätt. Förmågan att skapa och upprätthålla relationer till andra människor är exempel på social hälsa. Andlig hälsa kan vara en religiös övertygelse men också en livsfilosofi, det vill säga principer för beteende samt olika sätt att uppnå sinnesfrid och ro i sin själ.

Hälsovägledning inom ResursCentrums verksamhet riktar sig främst till ungdomar i åldersgruppen 16-24 år. Dock finns behovet av vägledning till deltagare inom andra delar i ResursCentrum och därför riktar åtgärder även till dem. Syftet med hälsovägledning är att vägleda deltagarna till att göra medvetna hälsofrämjande val. Fokus ligger på att leda deltagarna till att hitta sin egen inre motivation till beteendeförändringar gällande hälsa och livsstil. Detta görs genom personliga motiverande samtal med stöd och rådgivning och genom föreläsning/temadagar.

Åtgärderna bygger på att vara både förebyggande och främjande och områden som behandlas är:

- Fysisk aktivitet
- Stress
- Sömn
- Kost
- Alkohol och tobak
- Sociala relationer

Många av dem som deltagit i hälsovägledning under projekttiden i Ung Resurs behöver få en bättre rutin på vardagen, vilket kan uppnås genom praktik, studier eller arbete. Dock är behovet stort av hälsovägledande insatser såsom råd, stöd och motivationshöjande samtal kring kost, fysisk aktivitet, sömn och stress. Att vara utvilad, fysisk stark och frisk är en förutsättning för att klara av arbete, praktik och studier.

Hälsovägledning i både förebyggande och främjande syfte är därför en viktig komponent i Resurscentrums verksamhet. Detta har under projekttiden gjorts utefter förfrågningar via deltagarens handledare. Under diskussion och reflektion tillsammans med handledare och

Samordningsförbundet Lycksele, LYSA

kurator i projektet framkom det att ett vägledande samtal vid inskrivning skulle ha varit obligatoriskt för att få in hälsa som en naturlig del i vardagen samt att deltagaren då fått en överblick i sin egen hälsa och vilka val denne kan göra för att skapa ett sunt och friskt liv. Detta skulle även ha kunnat vara en väg till att fler deltagare kommit i kontakt med hälsovägledning.

Under tiden i Ung Resurs har deltagare med olika problemställningar träffat en hälsovägledare. Dessa har bland annat rört sig om övervikt, fysisk inaktivitet, sömnsvårigheter, stress, okunskap kring näringsriktig mat och måltidsordning. Många äter ensidigt och får inte i sig den näring som kroppen behöver för att orka med ett arbete och fritid. Flertalet deltagare slarvar med lunchen, hoppar över eller tar en macka och en läsk. Många väljer bort frukost, har ett högt sockerintag, äter godis och dricker juice eller läsk istället för vatten eller mjölk. Många menar på att bristen på pengar gör att det blir svårt att äta en bra kost. Frukt och grönsaker väljs därför bort och därmed viktiga näringsämnen. Många väljer att lägga sina pengar på snus eller cigaretter istället vilket visar på att attitydförändringar är ett nödvändigt arbetsområde. De flesta blir dock motiverade när de får en bild över hur kroppens blodsockerkurva och insulinpåslag fungerar.

För att uppnå en god hälsa, få energi och ork är det viktigt att aktivera sig fysiskt. Med fysisk aktivitet följer många positiva effekter och många deltagare har under hälsovägledning sökt hjälp med att hitta motivation till att bli mer fysisk aktiva. De flesta av deltagarna har också varit i behov av hjälp till att hitta motivation till att söka sig ut på arbetsmarknaden. Vissa har motivation till att göra förändringar och behöver råd och stöd i hur de ska komma igång med till exempel fysisk aktivitet. För deltagare som kommit igång skulle fortsatt hälsovägledning behövas för att motivera dem till att bibehålla det uppnådda resultatet. Livsstilsförändringar och nya vanor tar tid att skapa samt att det tar tid att få den nya vanan befast. Detta är förstas individuellt och för många människor kan motiverande samtal behövas bestående.

Att få en överblick över den fysiska aktivitetens fördelar och hur de kan tänka när det gäller måltidsordning och näringssammansättning har gett många deltagare en ”aha” upplevelse och de har därigenom funnit en motivation för beteendeförändringar. Kroppen behöver näring för att orka med vardagen och för att framförallt vara i arbete. Många tycker kanske att de klara sig på ”tomgång” men det stressar kroppen och sliter på kroppens organ. Det är av stor vikt att tillföra kroppen rätt sorts energi. Vissa deltagare har kommit för att få konkreta tips på lättlagad och näringsriktig mat

Motiverande samtal kring deltagare hälsa är mycket viktigt då en del ser hinder istället för möjligheter och behöver vägledning för att ledas in på rätt spår. Många deltagare vänder på dygnet och en del behöver hjälp med stresshantering. Stress är idag våra stora folkhälsoproblem. Det leder till ett sänkt välbefinnande, lägre effektivitet, ökat mänskligt lidande, sänkt livskvalitet samt en ökad konsumtion av hälso- och sjukvård. Många behöver få hjälp med att förstå hur kropp och själ hänger ihop för att få en förståelse för varför det är svårt med förändringar.

Petra Hallgren
Hälsovägledare, Ung Resurs

Bilaga 2

Reflektioner utifrån ett kuratorsperspektiv

Ett gemensamt drag för majoriteten av de ungdomar jag träffat i samtal under projektiden är deras uppgivenhet och bristande tro på sin egen förmåga att förändra sin livssituation. Många har svårt för att ta initiativ, lever för dagen och reflekterar inte särskilt mycket över framtiden. Bakom en ibland nonchalant attityd hos flera av ungdomarna finns ofta en låg självkänsla, ett bristande självförtroende och avsaknad av vuxenstöd i deras privata sociala nätverk. Många är uppväxta med föräldrar som stått utanför arbetsmarknaden under flera år (sjukskrivna, långtidsarbetslösa) och som delvis eller helt har sin försörjning genom ekonomiskt bistånd från Socialtjänsten. Hos en del ungdomar har det också handlat om ett pågående missbruk eller funktionshinder som gör att de inte kan leva upp till de krav som omgivningen ställer på dem.

Min upplevelse är att ungdomarna har haft stort behov av att bli sedda och bekräftade samt behövt mycket stöttning i att reflektera kring vem de är och vad de vill innan de kunnat sätta upp mål och delmål för framtiden.

Kuratorskontakten har oftast initierats av handledarna och presenterats för ungdomarna som ett erbjudande som de själva kunnat välja att tacka ja eller nej till. Jag har på så sätt haft förmånen att få samtala med ungdomarna utifrån deras egna villkor och detta tror jag har bidragit till att skapa de förtroendefulla relationerna som jag upplevt att jag fått i kontakten med ungdomarna.

I samtalen har de flesta kunnat släppa på sin integritet och vågat börja prata om sig själva och sina upplevda svårigheter. I samtalen har de fått utrymme att prata utan tidspress och fått stöd i att sätta ord på sina tankar och känslor, vilket visat sig vara svårt och ovant för många. Andra har haft lättare för att prata om sig själva och uttryckt det positivt att ”få reda ut sina splittrade tankar och känslor”. Sakta men säkert har de flesta ungdomar börjat reflektera på ett mer moget och nyanserat sätt, de har fått mer självkänedom och på så sätt har också nya valmöjligheter synliggjorts för dem.

För att få ett hållbart resultat i vårt arbete att stötta ungdomarna framåt mot arbete och egen försörjning, så är min övertygelse att ju mer ungdomarna förstår sig på sig själva, ju lättare är det för dem att ta eget ansvar till förändring och se möjligheter istället för svårigheter.

Victoria Thurén
Kurator, Ung Resurs